

ပဋိဇီဝဆေးများကို

စနစ်တကျ

ကိုင်တွယ်ထိန်းချုပ်ရန်

သင်၏အကူအညီ

လိုအပ်ပါသည်။

ပဋိဇီဝဆေးဝါးများကို ၂၀ ရာစုတွင် စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပြီး အခြားဆေးများထက် ၎င်းဆေးများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုခဲ့ကြပါသည်။ လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များကို ဆေးကုသရာမှာ အသုံးပြုကြပါတယ်။

ပဋိဇီဝဆေးများသည် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များရဲ့အသက်ကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များကို ကုသသည့်ဆေးများတွင် ဆေး၏အာနိသင်သည် အချိန်ကြာမြင့်စွာ မသက်ရောက်တော့ဘဲ ယနေ့ခေတ်တွင်မူ ဆေးယဉ်ပါးမှုအန္တရာယ်ကို အဓိက ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ ဆေးယဉ်ပါးမှုအန္တရာယ်သည် ကမ္ဘာအနှံ့အပြားတွင် တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေး၊ အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် အစားအစာထောက်ပံ့နိုင်မှုတို့ကို ခြောက်လှန့်နေသောအရာတခုပင်ဖြစ်ပေသည်။

မနက်ဖန်တိုင်းမှာ ပဋိဇီဝဆေးဝါးများ၏အာနိသင်ကို ထိန်းထားနိုင်ရန်အတွက် ယခုပင် သင်ကိုယ်တိုင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့ သင့်ကို လိုအပ်နေပါတယ်။

မွေးမြူရေးဆိုင်ရာဆေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/သူများ

ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဆိုတာဘာလဲ ?

ဘာကြောင့်ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုပြဿနာက အရေးကြီးတာလဲ ?

- ဘက်တီးရီးယားပိုးမွှားများသည် ဆေးယဉ်ပါးမှုဖြစ်ပွားပါက ပဋိဇီဝဆေးဝါးများ၏ ထိုဘက်တီးရီးယားပိုးများအပေါ်ထိရောက်မှုအာနိသင်မရှိတော့ဘဲ ရောဂါများကို ကုသ၍မရနိုင်တော့ပါ။ ဤဖြစ်စဉ်ကို ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုဟု ခေါ်ပါသည်။
- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုပြဿနာသည် တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာရေးအတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဆေးယဉ်ပါးမှုဖြစ်နေသောဘက်တီးရီးယားသည် လူ့တိရစ္ဆာန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လှည့်လည်သွားနိုင်ပြီး နယ်စပ်ဒေသများကိုပါဖြတ်ကျော်သွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံး ၏ လူနှင့်တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေးနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။

မွေးမြူရေးဆိုင်ရာဆေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/သူများ

ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကသင့်ကို လိုအပ်နေပါတယ်

- တိရစ္ဆာန်ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်မည့် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးမှာတာဝန်ရှိပါသည်။
- အနာဂတ်အလုပ်တာဝန်အဖြစ် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုပေါ်အခြေခံ၍ တိရစ္ဆာန်၊ တောင်သူလယ်သမား နှင့် မူဝါဒ များ ချမှတ်ရာ၊ ရှေ့ဆောင်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရမည်။
- စာသင်ခန်းမှအစပြု၍ အလုပ်ထဲထိလုပ်ဆောင်ရမည်။
- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုပြဿနာသည် အချိန်နှင့်တပြေးညီ တိုးပွားလာပြီး သင်ဘွဲ့ရလာချိန်မှာ ဆေးရုံအာနိသင်ကို ထိန်းသိမ်းရန် သင့်ရဲ့ပါဝင်မှု အကူအညီလိုအပ်ပါသည်။

သင်တို့ဟာ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ အနာဂတ်ပါပဲ

သင်တို့ဘာလုပ်သင့်သလဲ?

ဘယ်လိုရွေးချယ်ရမလဲသင်ယူ ပြီးသင့်လျော်သော ပဋိဇီဝဆေးဖြစ်ရန်ညွှန်ကြားပါ။

ရုက္ခာန်၊ လူ နှင့် အပင်များတွင် မှားယွင်းစွာအသုံးပြုမှုနှင့် လွန်ကဲစွာအသုံးပြုမှုသည် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှု ပြဿနာကို လာစေပြီး အဓိကအရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။ မသင့်လျော်သော ပဋိဇီဝဆေး သုံးစွဲခြင်း၊ မလိုအပ်ဘဲသုံးစွဲခြင်း၊ သောရောဂါထက်ပိုပြင်းသောဆေးသုံးခြင်း၊ ဆေးညွှန်းမှားယွင်းစွာ အသုံးပြုခြင်းများသည် ဆေးယဉ်ပါးမှုပြဿနာကို တိုးပွားလာစေသည်။

ကောင်းမွန်သောလမ်းညွှန်မှုနည်းလမ်းများလိုက်နာရန်

ပဋိဇီဝဆေးသုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သော ကုသမှုနည်းလမ်းများလိုက်နာရန်

တိရစ္ဆာန်ဆေးကုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံမရှိသေးလျှင် အကူအညီရရန် တောင်းခံရန်

ပဋိဇီဝဆေးကို ကုသခြင်းတွင် လွမ်းခြုံပြီးသုံးစွဲခြင်း (သို့) အဖြစ်အပျက်တစ်ခုအပေါ်အခြေခံ၍ သုံးစွဲခြင်း မပြုသင့်ပါ။

အမှန်တကယ်လိုအပ်မှသာလျှင် ပဋိဇီဝဆေးကို အသုံးပြုရန်နှင့် ပထမအကြိမ်ကုသမှုတွင် ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ် ရန် အရေးကြီးသည်။

ပထမအကြိမ်ကုသမှုမှာ ပဋိဇီဝဆေး သုံးစွဲရာတွင်စဉ်းစားသင်ယူရန်နှင့် ဆေးရဲ့လုပ်ဆောင်ချက်၊ တစ်သျှူး ပြန်နံ့မှုကို သင်ယူရမည်။

ပဋိဇီဝဆေးကို အလွန်အရေးကြီးစွာ လေ့လာသင်ယူပြီး ပထမအကြိမ်ပဋိဇီဝဆေးနှင့်ကုသခြင်း၏ ပိုးပျိုးခြင်းနှင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများ ပါဝင်ရပါမည်။

ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးအတွက် ဇီဝလုံခြုံမှုနှင့် တိရစ္ဆာန်သန်ရှင်းမှုသည် အလွန်အရေးကြီးသည်။

မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် ဆေးကုသပေးခြင်းအလေ့အကျင့်ကို ပြောင်းလဲရန် တုံ့ဆိုင်းမနေပါနှင့် ထိုအရာက အမှန်တကယ်မှန်ကန်တယ်လို့ မသတ်မှတ်ထားတဲ့အတွက်ဖြစ်တယ်။

တိရစ္ဆာန်များတွင် ပဋိဇီဝဆေးသုံးစွဲရာတွင် တာဝန်ယူမှုရှိစွာသုံးစွဲရမည်။

ကမ္ဘာတိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ ဦးစားပေးရည်မှန်းချက်သည် ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းမွန်စွာလေ့ကျင့်ထားသော တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်များက တိရစ္ဆာန်၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံနှုန်းအတိုင်း ပဋိဇီဝဆေးများကို ချင့်ချင်ချိန်ချိန် အသုံး ပြုခြင်းကို OIE မှ ထောက်ခံအားပေး ပါသည်။

ပဋိဇီဝဆေးသုံးစွဲရာတွင် တာဝန်ယူမှုရရှိစွာနှင့် စဉ်းစားချင့်ချိန်နိုင်မှုရရှိစွာသုံးစွဲပါ

ပဋိဇီဝဆေးနှင့် ကုသမှုပြုဖို့ရွေးချယ်တိုင်း စာရင်းဇယားပြုစုထားရမည်။

- မွေးမြူရေးခြံများတွင် ပဋိဇီဝဆေး အသုံးပြုထားမှုနှင့်ပတ်သက်သောစာရင်းများနှင့် ကူးစက်ရောဂါနှင့်ပတ်သက်သောဖြစ်စဉ်များ အား မှတ်တမ်းထားရှိရမည်။
- ဆေးဝါးကုသမှုအတွေ့အကြုံနှင့် ရောဂါရီဖွေရာတွင် ထိုးတက်ထွင်းညှစ်ရရှိရမည်။
- ဖြစ်နိုင်လျှင်ရောဂါရှာဖွေရေးဓာတ်ခွဲခန်းများ၏ သတင်းအချက်အလက်များ(ပိုးပျိုးခြင်းနှင့် ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းများ)ပါဝင်ရမည်။
- ဆေးရဲပြင်းအား(ရောဂါပိုးအားတုံ့ပြန်နိုင်မှုပါဝင်ရမည်)
- ဆေး၏ ရွေ့လျားမှုနည်းလမ်းများ(တစ်သျှူးများထဲတွင် ပျံ့နှံ့သွားလာမှု၊ ရောဂါဝင်ရောက်သောနေရာတွင် သက်ရောက်မှု)
- ကမ္ဘာတိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ စာရင်းတွင်ပါဝင်သော တိရစ္ဆာန်သုံးဆေးဝါးများ၏ အရေးကြီးစာရင်းဝင်များ
- ပထမအကြိမ်ဆေးကုသမှုအောင်မြင်ခြင်းမရှိခဲ့လျှင် ဘာလုပ်သင့်သလဲ ?
 ရောဂါရှာဖွေခြင်းဓာတ်ခွဲခန်းများ(ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ် စစ်ဆေးမှုများအပါအဝင်)၏ အဖြေပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ဒုတိယအကြိမ်ဆေးကုသမှုကိုဆောင်ရွက်သင့်သည်
- ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးခြင်းအဖြေများမရှိခဲ့လျှင် အုပ်စု ခွဲခြားခြင်း သို့မဟုတ် အုပ်စုငယ် ခွဲခြားခြင်းကို အသုံးပြုသင့်သည်။

- ပထမအကြိမ်ဆေးကုသမှုတွင် ပဋိဇီဝဆေးသုံးစွဲရန် အမှန်တကယ်လိုအပ်မှုရှိမရှိစစ်ဆေးပြီးမှ ပထမအနေနှင့်ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်သင့်သည်။
- ပဋိဇီဝဆေးအသုံးပြုလျှင် ဆေး၏ အရေးကြီးဆုံးအခြေအနေ၊ ပထမအကြိမ်ကုသမှု သို့မဟုတ် ပထမအကြိမ်ကုသမှု၏ ရှုံးနိမ့်မှုအခြေအနေ စသည်တို့၏ ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးခြင်းများနှင့်ပိုးပျိုးခြင်းများပါ တစ်ပါတည်းသိရှိပါဝင်ရမည်။
- ကျွမ်းကျင်သောလမ်းညွှန်မှု နည်းလမ်းများ ရွေးချယ်တတ်ရန်နှင့်မှန်ကန်သောပဋိဇီဝဆေးလမ်းညွှန် မှု ပြုနိုင်ရန် လိုအပ်သည်။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ နိုင်ငံတကာ စံချိန် စံညွှန်းသတ်မှတ်ချက်များ ပိုသိရှိနိုင်ရန် အောက်ဖော်ပြပါ ဆောင်ပါးများတွင် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

- **Article 6.9.6.**
Responsibilities of veterinarians of the OIE Terrestrial Animal Health Code.
- **Article 6.2.7.**
Responsibilities of veterinarians and other aquatic animal health professionals of the OIE Aquatic Animal Health Code.
- **OIE List of antimicrobial agents of veterinary importance.**

@ www.oie.int/amrstandards

